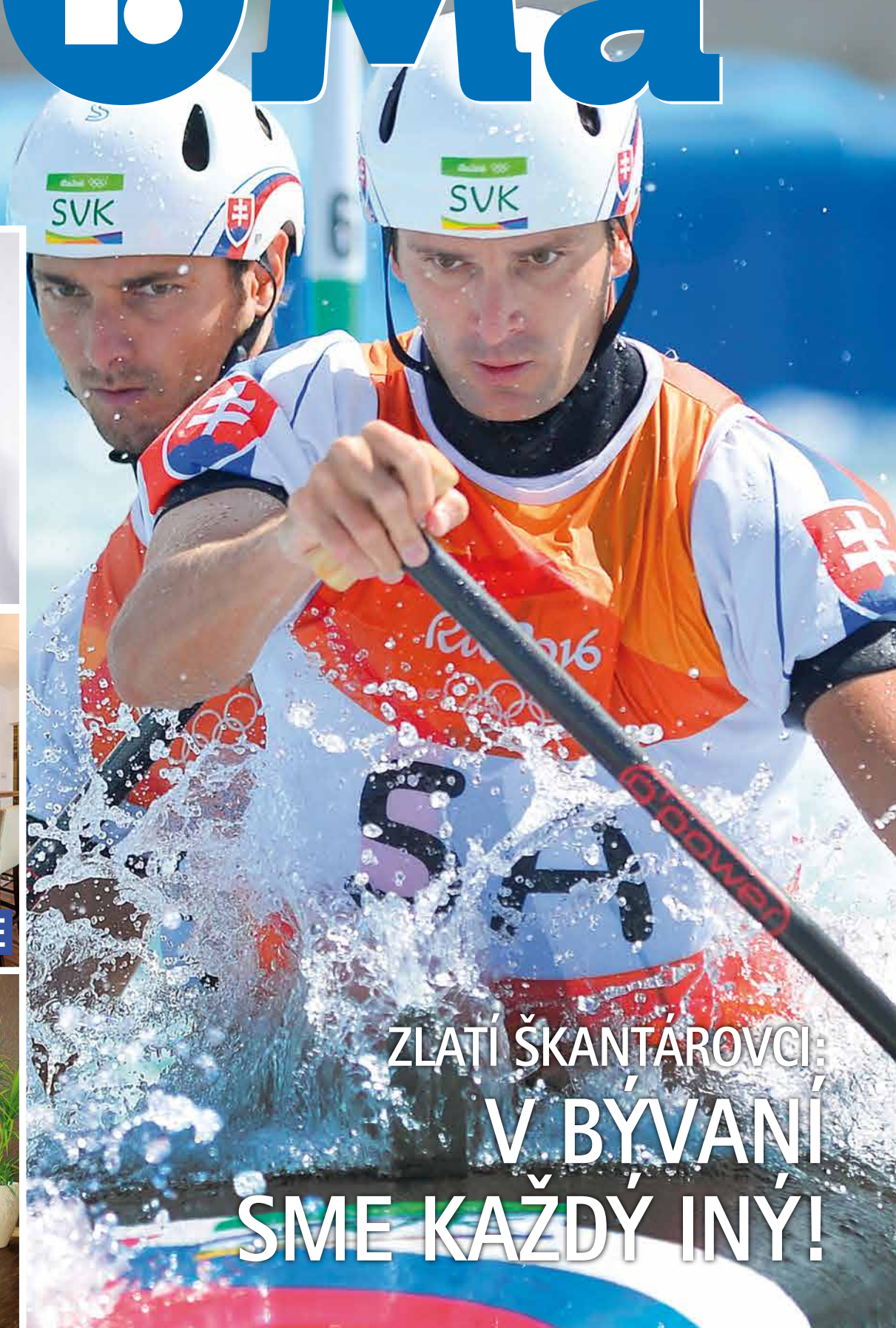

DOMA

1
2017

Druhý dych
PRE STENY

Byt zmenený
NA NEPOZNANIE

Ako pestovať
HYDROPÓNIE

ZLATÍ ŠKANTÁROVCI:
V BÝVANÍ
SME KAŽDÝ INÝ!

digitálnu verziu nájdete v App Store a Google Play

06

ZLATÍ ŠKANTÁROVCI: KAŽDÝ MÁME INÝ VKUS

Olympijskí víťazi vo vodnom slalome bratrance Škantárovci žijú so svojimi rodinkami v Rajke. Hoci sú susedia a obaja obľubujú práce okolo domu, navzájom si v bývaní nikdy neradia. Čo na seba prezradili počas našej návštevy?

14

NÍZKOENERGETICKÝ RODINNÝ DOM

Odvážne architektonické riešenie, moderný interiérový dizajn a k tomu nízke náklady. Takúto ideálnu kombináciu sme objavili v Rakytovciach neďaleko Banskej Bystrice.

24

BÝVAME S DOMÁCI MI MILÁČIKMI

Pes, mačka, trpasličí zajac, rybičky či papagáj. Aj títo priatelia zo zvieracej ríše s nami často žijú v jednej domácnosti. Ako zariadiť spolužitie tak, aby bolo pohodové a nezmenilo sa na úporný „boj kto z koho“?

- 3 Príhovor
- 4 Aktuálne
- 6 Čo o nich (asi) neviete
Ako bývajú olympijskí víťazi Škantárovci
- 10 Na návšteve
Zveľaďovanie domu ako záľuba
- 12 DOMáci záhradkár
Hydropónia aj pre začiatočníkov
- 14 Na návšteve
Veľkorysé bývanie s nízkymi nákladmi
- 17 Otázky a odpovede
- 18 Téma
Maľovanie verus tapetovanie
- 22 Rady a tipy
Vytvorte si „jar v šálke“
- 24 Nápad a inšpirácie
Bývame s domácimi miláčikmi
- 27 Naše skúsenosti
Kopačky vymenil za oblek
- 28 Na návšteve
Byt zmenený na nepoznanie
- 31 Zabavte sa a vyhrajte

Vážené čitateľky a čitatelia,

reality, reality a ešte raz reality. Všetci dnes hovoria o bývaní. Je to téma, ktorá na Slovensku rezonuje dlhodobo a bez ustania. Mladé rodiny neúnavne hľadajú svoje prvé bývanie. Ďalší ľudia sa sťahujú za prácou tam, kde im to najviac vyhovuje, a tí, ktorí už bývajú, chcú po čase bývať ešte lepšie, krajšie a kvalitnejšie.

Je to akoby nikdy sa nekončiaci kolotoč. Výhodnú ponuku na financovanie bývania vzápätí prebije ďalšia, ešte výhodnejšia. Dopyt po vlastnej streche nad hlavou je taký veľký, že cena za meter štvorcový po ôsmich rokoch klesania začala až nebezpečne rýchlo narastať. Hrozi nám realitná bublina?

Pre vysvetlenie – ľudia sa v čase nízkych úrokových sadzieb úverov na bývanie nezdravo zaúverujú tak, že po ich neskoršom náraste nedokážu svoje záväzky splácať. Realitná bublina praskne, trh s nehnuteľnosťami skolabuje a ceny prudko padnú. Výsledkom je, že trpia nielen klienti, ale aj banky, ktoré im na bývanie požičali.

Pred spomenutými ôsmimi rokmi sa slovenské banky dokázali prasknutiu realitnej bubliny vyhnúť. Vtedy poskytnuté úvery sa ukázali ako zdravé a absolútna väčšina klientov ich dokázala splácať. Som presvedčený, že podobne to zvládneme aj teraz. Napriek tomu, že zrejme každá banka, vrátane nás, si uvedomuje vážnosť situácie, stretávame sa s čoraz intenzívnejšou snahou o reguláciu. Mám na mysli reguláciu bankového produktu i komunikácie o ňom smerom ku klientovi.

Chápem snahu Národnej banky Slovenska. Má obavy o budúcnosť a usiluje sa o prevenciu. Zároveň však verím vo víťazstvo zdravého rozumu. Ak má banka pud sebazáchovy, neposkytne predsa svoje prostriedky niekomu, kto jej ich nebude môcť splatiť. Hoci nikto nemôže s určitosťou vopred vedieť, ako dlhodobý, často až 30-ročný vzťah dopadne. A čo sa týka reklamy, tu zase verím v zdravý rozum toho, pre koho je určená. Klient oslovený reklamou sa aj tak v konečnom dôsledku stretne so zástupcami banky, resp. bánk, a urobí si vlastný názor, kým sa definitívne rozhodne pre produkt, ktorý mu najviac vyhovuje.

Áno, ja verím vo víťazstvo zdravého rozumu.

Ing. Imrich Béreš,
predseda predstavenstva Prvej stavebnej sporiteľne

NÁJDITE SI vlastnú cestu k svojmu

Cesta k vlastnému bývaniu vie byť niekedy poriadne kľukatá. Vďaka stavebnému sporeniu však môže byť racionálne naplánovaná, dôkladne pripravená, pohodlná a bezpečná. Alebo si ju môžete skrátiť tak, ako vám to najviac vyhovuje. Dôležité je len, aby ste vedeli, že sa to dá a že niektorý z tisícky obchodných zástupcov Prvej stavebnej sporiteľne vám s nastavením financovania vášho bývania rád pomôže.

Online
SPORENIE LIŠIAK
s prístupom
k peniazom kedykoľvek
a bez poplatkov

Stavebné SPORENIE

uzatvorenie zmluvy
o stavebnom sporení
stojí od 20 €

Sporenie
JUNIOR EXTRA
stavebné sporenie
určené pre deti
chránené extra
istotou

Niečo navyše

Okrem troch hlavných ciest k novému alebo lepšiemu bývaniu vám PSS ponúka aj niečo navyše. Napríklad stavebné sporenie pre deti Junior extra, online Sporenie Lišiak, zabezpečenie v podobe viacerých druhov poistení či úver na zariadenie domácnosti.

Modrá cesta

Využívajú ju tradiční stavební sporitelia, ktorí si najskôr bezpečne a výhodne sporia na svojom účte stavebného sporenia, až kým nesplnia vopred stanovené podmienky na získanie stavebného úveru. Je to úver s nízkou a garantovanou úrokovou sadzbou, ktorá sa nezmení počas celého obdobia splácania. Táto istota na obdobie až 20 rokov je naozaj na nezaplatenie. Stavebný úver do 50 000 € nie je potrebné zabezpečovať nehnuteľnosťou.

VYSNÍVANÉMU BÝVANIU

Štátna PRÉMIA

pre sporiaceho klienta aj
v tomto roku až 66,39 €

Stavebný ÚVER

po splnení podmienok
s nízkou a nemennou
úrokovou sadzbou

Unikátne
poistenie
PRE VAŠU RODINU
ochráni vás i vašich
najbližších pred
neočakávanými situáciami

Poistenie
DOMÁCNOSTI
ochranu potrebuje
aj zariadenie bytu
či domu

Poistenie
DOMU A BYTU
ak investujete
do bývania, určite si
zaslúži ochranu.

Poistenie
ÚVERU
resp. rizikové
životné poistenie

Špeciálna ODMENA

po splatení úveru bez
upomienky a po dodržaní
dohodnutej doby
splatnosti na vás čaká
odmena vo výške jednej
mesačnej splátky za každé
dva roky splácania

MEDZIÚVER

so sporením aj bez
neho, bez zabezpečenia
nehnutelnosťou až do
50 000 €

Úver
**NA ZARIADENIE
DOMÁCNOSTI**
do 7 000 €, bez
predkladania bločkov
a faktúr

Červená cesta

Toto je najčastejší spôsob, ktorý využívajú klienti PSS. Uzatvoríte si zmluvu o stavebnom sporení, sporíte a zhodnocujete svoje vklady na účte stavebného sporenia. Po čase zistíte, že potrebujete viac prostriedkov, vyberiete si niektorý z pestrej ponuky medziúverov a môžete realizovať svoje plány. Novinkou je, že ak požiadate o úver na financovanie bývania teraz, PSS vám za každé dva roky splácania vráti jednu mesačnú splátku vášho úveru. Pri maximálnej dobe splatnosti to bude až 15 splátok.

Žltá cesta

Predstavujeme vám najkratšiu cestu, ktorá vedie k bývaniu vašich snov. PSS poskytuje aj také úvery, ktoré si nevyžadujú predchádzajúce sporenie na účte stavebného sporenia. Aj na ne sa vzťahuje aktuálna akciová ponuka – po „bezkolíznom“ splatení úveru vám vrátíme späť sumu peňazí zodpovedajúcu jednej splátke úveru za každé dva roky splácania.

Viac informácií na www.pss.sk

Olympijskí víťazi Škantárovci: V BÝVANÍ SME KAŽDÝ INÝ

Úspešní slovenskí reprezentanti vo vodnom slalome Ladislav a Peter Škantárovci priznávajú, že po výhre na olympiáde si museli zvykať na to, že sa ľudia zaujímajú aj o ich súkromie. Naša zvedavosť ich už však nezaskočila a keďže bolo práve po sezóne, našli si na nás čas. Navštívili sme ich u nich doma.

Športovú dvojicu tvoríte takmer 25 rokov, na tréningoch a súťažiach ste spoločne strávili mnoho času. Ako študenti ste spolu dokonca bývali. Ako na toto obdobie spomínate?

Peter: Áno, máme spolu „odbyvaných“ už naozaj veľa rokov. Nielen v rámci sústredení a zájazdov, ale aj v rámci bežného domáceho života. Keď sme sa presťahovali do Bratislavy, bývali sme spolu vo viacerých športových ubytovniach a chvíľu sme sa delili aj o spoločný podnájom.

„Bola by škoda odložiť trofeje do krabice.“

Ladislav: Väčšinou to však bola klasická ubytovňa, kde sme veľa možností nemali. Dali nám izbu a tam sme boli. (smiech)

Snažili ste sa vtedy si nejako spríjemniť, upraviť podľa svojich predstáv aj takéto dočasné bývanie?

Ladislav: Peťo si vždy vedel svoj priestor zútulniť. Už vtedy bolo vidno, že si potrebuje vytvoriť svoj komfort. Mne to bolo naopak jedno.

Peter Škantár
s manželkou
Darinkou a synmi

Rodina je prvoradá

Bratrance Škantárovci hovoria o vodnom slalome s rešpektom a pokorou. Ako zdôrazňujú, latka v tomto športe je nastavená vysoko a popri bratoch Hochschornerových, Elene Kaliskej či Michalovi Martikánovi nebolo jednoduché presadiť sa. Napriek tomu tvrdia, že premýšľanie o zavesení športovej kariéry „na klínce“ alebo zaváhanie neprichádzalo do úvahy. „Išli sme za jasným cieľom. Chceli sme sa dostať na olympiádu, bez ohľadu na to, aké prekážky bolo treba zdolať,“ hovoria. Slabé chvíľky alebo frustráciu z neúspechu sa vždy snažili čo najskôr prekonať. „Tento šport je špecifický tím, že v ňom úlohu zohráva množstvo faktorov – príprava, podmienky, koncentrácia, šťastie na vodu a víťor, ale aj loď, ktorá sadne. Na olympiáde nám to vyšlo.“ Oba sa zhodujú v tom, že hoci majú veľa povinností, rodina je pre nich prvoradá.

Peter: Aj tak sme tam v podstate trávili iba noci. Cez deň sme boli buď v škole, alebo na tréningu.

Dnes už máte každý svoju rodinu, deti a aj pekné vlastné bývanie. Žijete v Rajke, a opäť kúsok od seba, doslova cez ulicu. Ako ste si našli nové bývanie?

Peter: Manželka zbadala na internete informáciu, že sa tu predávajú domy. Išli sme sa sem pozrieť a hneď sa nám tu zapáčilo. Bolo to pre nás ideálne riešenie. Takmer stále totiž trénujeme v Čunove, ktoré je odtiaľto na skok. Vďaka tomu, že bývame v Rajke, nemusíme každý deň dochádzať z Bratislavy a večer sa zase vracieť naspäť. Počas zimnej prípravy sa však cestovaniu do hlavného mesta nevyhneme.

Ladislav: Mne toto miesto ukázal Peto. V tom čase sme práve s manželkou hľadali v Bratislave väčší byt. Prišli sme sa sem pozrieť a bolo rozhodnuté. Vlastne sa nám splnil

sen. Vyrastal som totiž v rodinnom dome a kúpiť takýto dom v Bratislave by bolo pre nás pri tých cenách nereálne.

Peter: Ja som síce vyrastal v bytovke, ale neskôr sme sa s rodičmi presťahovali do domu. A aj moja manželka vyrastala od malička v dome. Tri roky sme spolu bývali v garsónke a potom v jednoizbovom byte. Rovnako ako u Aťa, aj pre nás bol dom veľkým snom. Najskôr sme ho tiež považovali za nespĺniteľný, ale napokon sa nám naskytla táto príležitosť.

Za tie roky ste toho v oblasti bývania celkom dosť postihali...

Peter: Ono to musí ísť postupne. Nič sa nedá naraz.

Máte tu v okolí peknú prírodu, stihate si ju popri povinnostiach a tréningoch aj vychutnať?

Peter: Je to naozaj ideálne prostredie. Máme tu úžasné ticho, vlastný pozemok, na ktorom sa cítime fantasticky. A čo je najdôležitejšie – nachádzame tu práve pokoj, ktorý medzi tréningami tak veľmi potrebujeme. Keď môžeme, vždy sa zdržujeme tu.

Ladislav: A máme aj dobrých susedov. V okolí je veľa malých detí, dcéra môže behať po záhrade, takže je to dobré i z tohto hľadiska. Hoci sme od Bratislavy vzdialení, vyhovuje nám to. Býva sa nám tu naozaj fantasticky.

Ladislav so svojimi dvomi Evičkami

Pri stavbe terasy "Ato"
neváhal priložiť ruku dielu

Ak je človek zaneprázdnený, môže sa mu zdať náročná aj údržba bytu. Stále je totiž čo robiť, opravovať, upratovať. Pri dome to zrejme platí dvojnásobne. Ako to zvládáte?

Ladislav: V byte sa zavrú dvere a je vybavené. (smiech) Prácam okolo domu sa, žiaľ, môžem venovať iba po sezóne – v odpočinkovom období, ktoré trvá približne mesiac-dva. Preto nám aj po štyroch rokoch bývania ešte stále všeličo chýba. Zatiaľ napríklad nemáme upravený pozemok. To sú však už milé starosti. Robiť na vlastnom je vždy skvelé, a keďže som vyrastal na dedine, nebojím sa ani manuálnej práce.

O vás som pritom počula, že ste „knihomol“ a že „kutilstvo“ baví skôr Petra.

Peter: Sme síce takto zameraní, ale prácam okolo domu sa venujeme obaja. O sebe však môžem s určitou povedať, že sa v nich priam vyžívam. Čo môžem, to najradšej urobím sám, a keď sa mi niečo podarí, nesmierne sa z toho teším.

Čo všetko ste už v dome urobili a čo vás ešte čaká?

Peter: Keď sme kúpili dom, naokolo nebolo nič. Minulý rok sme sa dostali do štádia, že sme

v podstate všetko dokončili. Postavili sme terasu, garáž, ploty... Veľkú radosť máme napríklad z trávnik, na ktorom môžu naši synovia behať bosí. Zeminu som totiž preosial tak, že v nej nezostal ani kameňok. Najbližšie by sme chceli urobiť záhony, vysadiť stromčeky, osadiť svetlá. To sú však už viac-menej drobnosti.

Ladislav: Minulý rok sme urobili chodníky a naposledy sme vybudovali terasu. Postupne sa teda aj my krok za krokom posúvame. Radi by sme ešte okolo domu postavili plot.

Radíte si niekedy navzájom aj vo veciach týkajúcich sa bývania?

Peter: Ani nie, lebo každý z nás má iný vkus. A máme manželky, ktoré vedia, čo chcú, takže často nám ony radia, ako má čo vyzeráť. (smiech)

Ladislav: My si v interiéri aj v záhrade radi necháme poradiť od architektov. Ale vždy máme nejakú predstavu, ktorú si potom dáme odborne zakresliť, ktorú konzultujeme. Už veľakrát sa mi totiž stalo, že som mal nejaký nápad a keď som ho išiel realizovať, bola to katastrofa.

Peter: My si, naopak, takmer všetko vymýšľame sami. Všetko chceme mať s manželkou podľa seba, aby sme sa cítili doma dobre. Preto sme si napríklad aj kuchyňu či garáž navrhli sami. Vymeranie a realizáciu sme však dali urobiť odborníkom.

„Práce okolo domu nás bavia oboch.“

Na čo ste vo svojej domácnosti najviac hrdí?

Ladislav: Minulý rok som zasadil paradajky a mali sme takú úrodu, že sme nevedeli, čo s ňou. Z toho som sa naozaj veľmi tešil. Alebo som mal radosť, keď sa mi podarilo svojpomocne vybudovať chodníky. No poteší ma aj taká maličkosť ako pohľad na čerstvo pokosený trávnik.

Spomínali ste, že každý z vás má iný vkus. Aký dizajn vás oslovuje?

Peter: Ja mám rád jednoduchosť. Nemám rád prehustené priestory, viac sa mi páči otvorený, vzdušný priestor.

Ladislav: Ja to mám trochu inak. Keď vidím nejakú prázdnu stenu, napadá mi, čo by sa na ňu dalo zavesiť. Aj preto si dám radšej v týchto veciach poradiť. (smiech) Jedna vec je však pre nás naozaj dôležitá – mať čo najviac úložného priestoru. Máme pomerne veľa vecí a všetko je treba niekam uložiť. Celkovo by som to ale zhodnotil tak, že sa mi páči fínsky štýl bývania.

Teraz je teda jasné, ako sa spozná bývanie športovca. Je tam množstvo úložných priestorov...

Ladislav: V lete by ste na našom dome určite už z diaľky spoznali, že v ňom býva športovec. Keď sa vrátíme zo sústredenia, na plote sušime mokré veci a na streche auta je pripevnená loď. (smiech)

Peter: Inak je to úplne bežná domácnosť. Doma síce máme napríklad bežecký pás, ale využívam ho len zriedka, najmä počas zimy. Ak sa dá, preferujem športovanie vonku, v prírode.

A čo vitrínka na trofeje?

Peter: Máme aj vitrínku, jasné.

Ladislav: Ja zatiaľ žiadnu nemám, ale chcem si ju zadovážiť. Bola by škoda založiť trofeje len tak do krabice.

Koľko medailí ste vlastne doposiaľ nazbierali?

Ladislav: To už ani sami nevieme. Občas nám to zráta nejaký športový novinár. Nedávno nám jeden povedal, že máme spolu už 32 pódiových umiestnení – zo svetových pohárov, z individuálnych majstrovstiev sveta a z olympiády. Všetky tieto medaily by som potom chcel mať určite vystavené. Sú to úspechy, z ktorých sa naozaj teším. Keď sa pozriem na medailu, väčšinou si spomeniem na konkrétny zážitok, ktorý sa s ňou spája. Úspech si vážim o to viac, že obaja pochádzame zo skromných pomerov a v športe sme to nemali jednoduché. Všetko, čo sme dosiahli, sme si museli vydrieť. Vlastne sa dá povedať, že keď sa pozriem na medailu, vidím odriekanie.

Peter: O tom by určite mohlo rozprávať mnoho športovcov. Nie každý športovec mal ľahkú cestu. Je to podobné ako pri každej inej práci – ak sa chce človek presadiť, musí ísť za svojim cieľom, musí na sebe tvrdo pracovať.

Je ešte nejaká méta, na ktorú môžu mieriť olympijskí víťazi?

Ladislav: Vždy sa dá niečo nájsť.

Peter: Zbierame do kolekcie jednotlivé farby medailí. Už máme všetky, ale jedna zlatá nám ešte chýba – titul majstrov sveta. Olympijskú zbierku už asi nedoplníme. Ale máme zadostučinenie, máme zlatú a zlatšia už určite nebude. (smiech)

Ako sa vám páčilo Rio?

Peter: V Riu sme boli na štyroch sústredeniach. Mali sme teda trochu čas spoznať ho. Síce sme bývali v oplotenom areáli a s okolitým svetom sme veľmi do kontaktu neprichádzali, ale na tréningy sme jazdili do okrajovej časti mesta. Vďaka tomu sme mali šancu aj čosi vidieť a pochodiť. Vidieť favely bol veľký zážitok, vo všetkých zmysloch slova – pozitívnych aj negatívnych. Neskôr sme si na to zvykli, ale najskôr to bol pre nás šok. Vtedy si poviete, že môžeme byť vďační za to, že žijeme na Slovensku a máme sa tak dobre.

Ladislav: Keď sa propaguje Rio, ukazujú sa najmä luxusné zábery z okolia Copacabany. Ale ono je to všetko aj trochu inak. Takže, áno, Brazília je pre nás vysnívaná krajina, ale iba preto, že sme tam vyhrali.

Nikdy vás nelákalo vyskúšať si život v inej krajine? Iste ste ich pri cestovaní navštívili mnohé.

Peter: Práve preto, že sme športovali, to nešlo. Keby sme nešportovali, možno by sme niekam vycestovali. Ale nie je nám to ľúto, lebo prešli sme takmer celý svet a boli sme aj na naozaj dlhých sústredeniach. Za seba musím povedať, že by som asi nedokázal žiť v zahraničí. Som veľmi rodinne založený, chýbali by mi blízki. Myslím, že Ato to cíti podobne.

Ladislav: Absolútne súhlasím. Navyše máme veľmi radi Pieniny, odkiaľ pochádzame. Vždy sa tam radi vraciame. V dnešnej dobe našťastie nie je problém vycestovať a vrátiť sa naspäť. A to mi úplne stačí. Budem rád, keď budem môcť cestovať a pritom budem žiť na Slovensku.

Text: Lenka Krištofová
Foto: Miroslav Pochyba

Peter a Ladislav Škantárovci

(34 a 33 r.)

- slovenskí reprezentanti vo vodnom slalome, víťazi Letných olympijských hier 2016 v Riu de Janeiro
- pochádzajú z Kežmarku, športovú dvojicu tvoria od ôsmich rokov. Na dvojkanoe spoločne získali už 32 pódiových umiestnení
- v súčasnosti žijú so svojimi manželkami a rodinami v maďarskej Rajke
- Peter s manželkou Darinkou má dvoch synov (Marka, 1,5 r. a Adamka, 4 r.)
- Ladislav (blízky presývaný „Ato“) má s manželkou Evou dcéru Evičku (2 r.)
- nielen bratrance Ato a Peter majú medzi sebou silné puto, aj ich manželky sa kamarátia, a keďže žijú v susedstve, často sa navštevujú

ZVEĽAĎOVANIE DOMU AKO ZÁĽUBA

Bytové domy v Petržalke už majú čosi „odžité“. Predsa len, začali sa stavať na prelome 70. – 80. rokov a odvtedy sa v nich premlelo množstvo ľudí. Niektorí tu bývali dočasne, iní dlhodobo. Z malých detí, ktoré sa tu narodili, medzičasom vyrástli dospeláci a dnes už majú vlastné deti.

Ivan Nemček,
zástupca vlastníkov
bytov

Podobne, ako sa menili obyvatelia, bolo nutné všeličo vymeniť a opraviť aj v panelákoch. Avšak väčšina petržalských bytových domov začala komplexnejšiu obnovu realizovať až v uplynulých rokoch. A ak ju zatiaľ neabsolvovali, pravdepodobne o nej v súčasnosti aspoň uvažujú. Čoraz viac totiž narastá povedomie o tom, že v obnovenom dome sa býva komfortnejšie, s nižšími nákladmi a zvyšuje sa aj estetická hodnota nehnuteľnosti. Svedčí o tom aj príbeh bytového domu na Smolenickej ulici.

Nenápadný, ale iný

Dvanásťposchodový bytový dom na Smolenickej ulici č. 18 bol postavený v roku 1986. Stojí v blízkosti nákupnej zóny so supermarketmi a sám osebe je architektonicky nenápadný, ničím nevyčníka, ani sa nijako špeciálne

nelíši od desiatok iných podobných domov v okolí. Rozdiel je len v tom, že už z diaľky si môžeme všimnúť, že bol zateplený. Napovedá tomu pieskovo-běžovo-modrá fasáda, ktorá kontrastuje s fasádami iných

domov v okolí. A ako to už býva, za každým obnoveným domom sa skrýva príbeh a väčšinou aj človek, ktorý zmeny inicioval. V tomto prípade je ním Ivan Nemček, zástupca vlastníkov bytov.

Stačí jeden nadšenec

Pán Nemček nás víta v spoločenskej miestnosti na prizemí. Spôčiatku sa čudujeme, že tu takýto priestor nachádzame, veď len málokto z takýchto dvanásťposchodových domov dokázal zmeniť práčovňu a mangľovňu na príjemné miesto, kde sa môžu susedia stretnúť na vianočnej kapustnici, alebo v prípade potreby zorganizovať rodinnú oslavu. „Áno, krstným otcom tejto myšlienky som ja,“ odpovedá I. Nemček na našu otázku, kto prišiel s touto ideou. „Stačí jeden nadšenec a keď

na návšteve

sa k nemu pridá zopár ďalších, ide to," hovorí so smiechom, kým sa rozhladáme vókol seba. Vedľa spoločenskej miestnosti s dlhým stolom, vymalovanej veselými farbami, sa

nachádza aj komfortne vybavená kuchynka a k dispozícii je tu i sociálne zázemie. „Práce sme robili sami, materiál bol hrađený z Fondu opráv," upresňuje Ivan Nemček. Nápad premeniť nevyužívaný priestor na spoločenskú miestnosť vznikol pred desiatimi rokmi, no ani zďaleka nezostalo iba pri rekonštrukcii tejto miestnosti. Dom čakali ešte oveľa zásadnejšie zmeny.

Polovičná spotreba tepla

Peniaze, ktoré si obyvatelia nasporili vo fonde prevádzky, údržby a opráv, vložili na stavebné sporenie v PSS. Vďaka tomu dostali výhodnú ponuku na financovanie väčších zmien. „Začalo to nevinne, drobnými opravami a úpravami v bytovke, no v roku 2009 sme sa rozhodli zatepľovať," spomína I. Nemček. „Zobrali sme si úver na desať rokov. Samozrejme, bolo potrebné urobiť v dome menší lobing. Ale nakoniec sme sa všetci zhodli, že zateplenie je potrebné." Dvanásťposchodové domy, ako je ten na Smolenickej, sa vyznačujú tým, že v nich boli naprojektované kopilitové steny. Priestor chodby bol vďaka nim pri výťahoch síce krásne presvetlený, no veľkou nevýhodou kopilitov boli tepelné straty. „Akoby ste tam nemali nič. Tepelné úniky boli obrovské a navyše tadiaľ pretekalo. V rámci zatepľovania sme ich nahradili murovanou stenou a klasickým oknom," opisuje zástupca vlastníkov bytov. Zatepľovanie prinieslo domu pozitívne zmeny. Už pri príchode nás nad vstupnou bránou upútala ceduľa s nápisom: „Tento dom

spotrebuje 700 GJ tepla za rok, podobný, nezateplený dom spotrebuje 1 400 GJ za rok". Navyše, podľa slov Ivana Nemčeka, obyvatelia „na vlastnej koži" pocítili, že sa im po zateplení býva komfortnejšie.

Výťahy a obklady

Novinkou z minulého roka sú zrekonštruované stúpačky a novučké výťahy. „Každý byt má protipožiarne uzavretú inštaláciu šachty. Keby nebodaj došlo k požiaru, nevznikne kominový efekt," hovorí Ivan Nemček. Spoločne sa ešte vyvezieme peknými novými výťahmi až na dvanásť poschodie a po schodoch vyjdeme ešte vyššie – do strojovne, kde si chceme pozrieť novú výťahovú techniku. Na dverách, cez ktoré vchádzame do strojovne, je nasprejovaný červený nápis: „I love hip-hop". „Tieto priestory boli kedysi otvorené, mládež tu mohla voľne pobehovať. Zažili sme tu veru aj zložitejšie časy," spomína Ivan Nemček. V dome je dnes „pre istotu" a „pre čistotu" nainštalovaný kamerový systém so siedmimi kamerami. Onedlho pribudne aj ôsma.

Starajú sa viacerí

Ivanovi Nemčekovi so zveľaďovaním domu pomáhajú viacerí šikovní susedia. Prácu majstra obkladača môžeme vidieť po vstupe do brány, v okolí výťahov. Aj záhradku pred domom si vybudovali obyvatelia a ďalej sa o ňu starajú. „Nášmu domu teraz už nič nechýba, občas len vymeníme protišmykové podložky pri bráne a k výťahom onedlho doplníme ešte jedny dvere, aby sme vytvorili zádverie a aby nám v bráne zbytočne neprefukovalo," opisuje drobné plány do budúcnosti Ivan Nemček. Našťastie, v tomto dome neplatí to, čo v iných podobných panelákoch, že obyvatelia zatvoria bytové dvere a o viac sa nestarajú. Bytový na Smolenickej ul. č. 18 je dôkazom toho, že keď sa spojí viacero ľudí, ktorí majú technickú zručnosť a zaujímajú sa o kvalitu bývania v dome, obnova (aj vrátane premeny nevyužitých priestorov na spoločenskú miestnosť) sa dá hravo zvládnuť.

Text: Lenka Krištofová
Foto: Miroslav Pochyba

POPÝŠTE SA KRAJŠOU ZELEŇOU V BYTE

Mať okolo seba zdravú a reprezentatívnu zeleň je snom mnohých z nás. Nie každý však môže venovať starostlivosti o zeleň dostatok času. Pre večne zaneprázdnené pestovateľky, workoholikov, cestovateľky, ale aj pre pestovateľov začiatočníkov je ako stvorená hydroponia.

Hydroponia je moderný a vysoko efektívny spôsob pestovania zelene, ktorý si nachádza čoraz viac priaznivcov najmä medzi mladými ľuďmi žijúcimi v mestách a obyvateľmi moderných interiérov. Pri hydroponickom pestovaní sa nepoužíva klasický pôdny substrát. Rastliny prijímajú potrebné živiny zo špeciálneho vodného roztoku. Pôdny substrát je nahradený substrátom hydroponickým – najčastejšie keramzitom.

Jednoduchosť a efektívnosť

Keďže starostlivosť o takúto zeleň je oveľa jednoduchšia než pri klasickom pestovaní, hydroponie hravo zvládne aj začiatočník. Asi najzásadnejšia výhoda tohto pestovania spočíva v tom, že rastliny majú neustále k dispozícii potrebnú zásobu vody, preto nie je nutné sústavne myslieť na zálievku. Vďaka možnosti využívať dlhodobo pôsobiace hnojivá odpadá aj nutnosť pravidelného prihnojovania. Nie

je potrebné ani kypriť povrch substrátu či likvidovať drobnú burinu. Ošetrovanie proti chorobám a škodcom je tiež oveľa zriedkavejšie, pretože takto pestovaná zeleň je na ne menej náchylná. Rastliny pestované hydroponickým spôsobom pôsobia vitálnejšie a atraktívnejšie a obvykle kvitnú krajšie a bohatšie. Rastú rýchlejšie, čo je na jednej strane výhoda, no zároveň ich musíme v raste priebežne „krotiť“.

Aké rastliny vybrať

Hydroponickým spôsobom je možné pestovať širokú škálu interiérových rastlín. Vhodné sú najmä druhy s okrasnými listami (palmy, papradorasty), ale aj kvitnúce rastliny (orchidey, bromélie), a ak sa zohľadnia určité špecifiká, môžeme takto pestovať dokonca aj kaktusy a sukulentu. Na hydroponické pestovanie sú mimoriadne vhodné mohutnejšie rastliny s reprezentatívnym vzhľadom (tzv. XXL rastliny) či atraktívne kvetinové zostavy. Naopak,

1 Rastlina vhodná na hydroponické pestovanie
2 Vodoznak 3 Dekoratívne kamene 4 Hydroponický roztok 5 Vnútorňa nádoba 6 Vonkajšia dekoratívna nádoba

Umiestnenie a starostlivosť

- ✓ Pri umiestňovaní rastlín v interiéri vždy berte ohľad na ich osobité svetelné a klimatické požiadavky. Vo všeobecnosti platí, že hydroponicky pestovaným rastlinám zväčša vyhovuje teplota v rozsahu 18 – 22 °C. Nedostatok tepla týmto rastlinám škodí. Ideálne je umiestnenie na východných a západne orientovaných oknách, resp. v ich tesnej blízkosti. Dostatok svetla je dôležitý najmä pre druhy s farebnými listami.
- ✓ Hydroponicky pestovaná zeleň potrebuje dostatok priestoru. Nie je vhodné ju umiestňovať do príliš stiesnených priestorov, ani do prievanu či blízkosti tepelných zdrojov. Takisto by nemala obyvateľom prekážať pri pohybe v interiéri.
- ✓ Mnohé z pestovaných rastlín potrebujú vyššiu vzdušnú vlhkosť. Tú je možné zabezpečiť napríklad rosením vlažnou vodou. Ideálna vzdušná vlhkosť by pri tejto zeleni mala dosiahnuť úroveň 60 %.
- ✓ Atraktívny vzhľad rastlín podporíme, ak odstránime suché, žltnúce listy a odkvitnuté kvety. Priebežne je možné rastliny redukovat' v raste, prípadne tvarovať.
- ✓ V prípade, že sa korene vo vnútornej nádobe príliš tiesnia, je potrebné rastlinu presadiť. Ideálnym časom na presádzanie je jar.

neodporúča sa takto pestovať sezónnu, krátkodobú zeleň. Hoci vždy treba zvoliť rastliny podľa podmienok daného bytu, svoje riešenie si môže nájsť každý - majiteľ slnečnej aj tienistej nehnuteľnosti. Ideálne je rastliny pestovať hydroponicky od začiatku, teda od mladých rastlín, prípadne zakúpiť už konkrétne hydroponické výsadby. Takisto je však možné prejsť z klasického pestovania na hydroponické. Ak sa rozhodnete pre takýto krok, mali by ste tak urobiť na jar, keď je adaptačná schopnosť rastlín najvyššia.

Čo budete potrebovať

Pri hydroponickom pestovaní sa využíva systém dvoch spojených nádob. Vo vnútornej nádobe sa nachádza priestor pre keramzit a korene rastliny. Druhú časť systému tvorí vonkajšia vodotesná nádoba. Vnútorňa nádoba má na boku aj dve otvory na prerastajúce korene a v spodnej časti sa nachádza priestor na uloženie výživnej tablety. Nádoby sa predávajú v rôznych štýloch a dizajnoch, a môžete si zvoliť nádobu nielen pre solitér, ale i pre skupinu rastlín. K dispozícii sú nádoby, ktoré sú vhodné pre podlahu, na zavesenie, na položenie na okenný parapet či na poličku. Vždy je však dôležité, aby išlo o nádoby, ktoré sú určené na hydroponické pestovanie. Hydroponický substrát je relatívne ľahký, čisto prírodný produkt s ideálnym neutrálnym pH. Najčastejšie je hnedočervenej farby, má drsný povrch a porézne vnútro. Zvyčajne sa predáva v tvare guľôčok alebo valčekov. Keramzit pre hydroponiu je dostupný v rôznych veľkostiach (frakciách). Pre bežné, skôr menšie izbové

rastliny a rastlinné kompozície je najvhodnejšia frakcia 4 – 8 mm, pre väčšie rastliny 8 – 16 mm.

Zálievka a výživa

Dôležitou súčasťou hydroponickej zostavy je aj ukazovateľ vody, resp. výživného roztoku vo vonkajšej nádobe. Niektoré ukazovatele sú vybavené aj zariadením, ktoré signalizuje potrebu prihnojenia. Vodu je potrebné pri hydroponickom pestovaní dolievať tak, aby sa ukazovateľ nachádzal na optime. V prípade, že ukazovateľ klesne na minimum, treba počkať tri dni a až potom vodu doplniť na optimum. Tak sa zabráni preliatiu rastliny. Do vody, ktorou sa rastlina zalieva, sa pridávajú aj hnojivá. Vznikne výživný roztok s potrebnými elementmi, ktorý je základom pre dokonalý vývoj rastliny. Vždy však treba použiť prípravky určené pre hydroponické pestovanie, nikdy nie bežné hnojivá pre izbové rastliny. Tie neobsahujú potrebné stopové prvky, rastliny pestované klasicky si ich totiž čerpajú zo zeminy. Pre hydroponiu si môžeme zvoliť tekuté hnojivo (najkratšie pôsobenie), hnojivové tablety (umiestňujú sa na dno vnútornej nádoby), alebo tzv. zásobné hnojivo (živiny sa z neho postupne uvoľňujú). Hnojivá môžu, v závislosti od druhu, účinkovať 3 – 6 mesiacov. Pri aplikácii treba dbať aj na presné dávkovanie. Nadbytok živín totiž vedie k príliš bujnému rastu a poškodzuje atraktívny vzhľad rastliny. Kým v zime je spotreba živín nižšia, počas leta sa zvyšuje, preto by sme mali v lete prihnojovať viac než v zimných mesiacoch.

Text: Daniel Košťál
Foto: isifa/Shutterstock

VEĽKORYSÉ BÝVANIE S NÍZKÝMI NÁKLADMI

Ak túžite bývať na vidieku, rodinný dom, ktorý sme objavili v obci Rakytovce neďaleko Banskej Bystrice, by vás mohol inšpirovať. Odvážne architektonické riešenie s prvkami stavebnej moderny sa tu kombinuje s progresívnymi technológiami, ktoré prinášajú úsporu energií.

Päť minút jazdy automobilom z centra krajského mesta a ste tam. Dve odbočky doprava a stojíte na úpätí kopca, ktorý je zdola obstaný rodinnými domami. Ten, čo je najvyššie, obrátený na juh, patrí rodine Ivana Ivora. Za ním už nestojí žiaden ďalší dom, kopec je totiž príliš strmý. Tak veľmi, že si naň trúfnu vyliezť len miestni hubári.

Jazierko pre rybára

Pri pohľade zdola tvorí dominantu stavby vysoký betónový múr. Jeho úlohou je udržať nápor terasy, na ktorej dom stojí, akoby trochu v úzadí. Zároveň tvorí čelnú stenu garáží, ktoré sú ukryté v podzemí. Terasa je zatravnená, obohnaná nevysokými tujami. Tam, kde už nezasahuje strecha garáží, na ktorej leží 40 centimetrov zeminu, by malo byť v budúcnosti jazierko. „Bazén nie, som totiž rybár. Celé dni trávim pri vode. Chcem, aby žblnkala aj tu, pod oknami,“ hovorí I. Ivora, ktorý sa z tohto miesta rád kochá pohľadom na neďaleký Urpín a jazero Badín, pri ktorom trávi s nahodenými udicami viac času než doma.

Presne podľa katalógu

No pozrime sa na samotný dom. Je ním dvojgeneračný bungalov s plochou strechou. V hráškovovo zelenom kvádri, ktorý vystupuje do popredia, žije majiteľova mama. Nachádza sa tu samostatný jednoizbový byt so všetkým, čo k bytu patrí. Zvyšok domu obýva jej syn spolu s manželkou a dvomi dospelými dcérami. „Neuveríte, ale tento dom sme si nedali naprojektovať. No nenavrhlí sme ho ani sami. Manželka ho po polročnom hľadaní našla v katalógu a potom bezpodmienečne trvala na tom, aby bol postavený presne podľa projektu,“ vysvetľuje domáci pán. Katalógový projekt im totiž absolútne vyhovoval.

Komfort a súkromie

Dom, napríklad, zahŕňa až tri kúpeľne. Jedna je v spomenutom byte mamy, druhá je prepojená so spálňou rodičov, tretia patrí dcéram. V rodičovskej kúpeľni je sprchovací kút, v ostatných zase vaňa. „Presne takto sme si to želali. Keď pod jednou strechou žijete so štyrmi ženami, oceníte súkromie,“ konštatuje pán Ivora. Priestory domu sú navrhnuté veľkoryso, čo majiteľom umožnilo umiestniť vestavné skrine až na sedem miest. Odkladacieho priestoru je tu teda viac než dost. Zaujme tiež pohľad na kamenné obklady. Nachádzajú sa vo vnútri i vonku. Obklady vyzerajú podobne, rozdiel je len v tom, že jeden typ je mrazuvzdorný, určený do exteriéru, kým ten druhý je vhodný výlučne do interiéru. Zaujímavovo riešené je tiež prepojenie obývačky, kuchyne a jedálne. Nachádzajú sa sice v spoločnom priestore, tak, ako je to teraz moderné, a predsa sú oddelené. Kuchyňu s linkou v tvare písmena L totiž od ostatného priestoru oddeľuje sadrokartónová zástena s televízorom. Všetko je tón v tóne, v bielo-sivých farbách.

Úsporný na energie

Napriek veľkorysej podlahovej ploche domu (230 m²) predstavujú mesačné náklady v priemere iba 130 eur. Najväčšiu položku prítom tvoria výdavky na vodu. Majitelia nedali zaviesť plyn, na svietenie a varenie im slúži iba električka. Na ohrev vody najčastejšie využívajú kolektory umiestnené na streche domu, ktoré dokážu vodu zohriať až na 75 °C. Zásobníky, ktoré sú umiestnené v špeciálnej miestnosti, slúžia na uskladnenie až 1 300 litrov horúcej vody. Tá sa z nich distribuuje do celého domu a slúži buď na bežnú spotrebu, alebo na podlahové vykurovanie. Len v naozaj studených dňoch sa k slovu dostáva kozub na drevo. Počas uplynulého roka v ňom spálili iba 10 m³ dreva. Mimochodom, aj on je „vodník“. Inak povedané, neslúži len na ohrev interiéru, ale aj vody. Samozrejme, v dome je aj záložný zdroj – elektrický kotel. Ešte nikdy však nebola taká zima, že by ho museli uviesť do činnosti.

Sny sa môžu plniť

Rodinný dom, ktorý sme navštívili v Rakytovciach, nie je teda len estetický a ergonomický, ale aj energeticky úsporný. A čo hovorí na bývanie rodina Ivorová? „Možno to znie zložito, ale keď presne viete, čo chcete, nie je až taký problém si to vybudovať. My sme to zvládli v podstate sami, s pomocou odborníkov – našich priateľov,“ uzatvára rozprávanie Ivan Ivora.

Text: Robert Juriš

Foto: Miroslav Pochyba

Andrej Mojžiš

Obchodný zástupca PSS, Banská Bystrica:

„Na financovanie kúpy stavebného pozemku a výstavby rodinného domu potreboval klient 230 000 eur. To je desaťnásobne viac ako priemerná výška úveru v PSS. Pre našu banku to však nebol žiadny problém, keďže klient bol sporiteľom a spolu s manželkou mal nárok aj na takýto vysoký úver. Navyše ho dostal za výhodných podmienok, ktoré by im inde poskytnúť nevedeli. Myslím, že našu ústretovosť a schopnosť pomôcť rodina oceňuje, pretože dnes sú klientmi PSS všetci jej členovia.“

VY SA PÝTATE... ...MY ODPOVEDÁME

Na otázky čitateľov
odpovedá
Mgr. Andrej Vida,
vedúci odboru manažment produktu
Prvej stavebnej sporitelne

Modernizácia financovaná úverom

V minulosti sme si u vás zobrali úver už dvakrát. Vďaka tomu sme kúpili a neskôr aj prerobili byt. Po čase ho potrebujeme opäť obnoviť a chceme na to využiť naše ďalšie sporenie. Aké riešenie nám odporúčate?

manželia Gýmerskí, Rožňava

Kedže nevieme, koľko chcete do obnovy investovať, máte niekoľko možností. Môžete použiť financie, ktoré ste si nasporili na účte stavebného sporenia. Ak vám však tieto prostriedky na zamýšľané zmeny nepostačujú, môžete využiť niektorý z našich medziúverov. Ako naši dlhoroční klienti získate tie najvýhodnejšie úverové podmienky. Poslednou, takisto výhodnou alternatívou, je náš úver na zariadenie domácnosti. Pri ňom nemusíte banke predkladať bločky ani faktúry. Navštívte niektorého z našich obchodných zástupcov či zástupkyň. Pomôžu vám vybrať to najlepšie riešenie pre vás.

Sporenie pre dieťa

Po narodení dcéry som dostala hneď niekoľko ponúk na sporenie alebo poistenie pre ňu. Teraz zvažujem, pre ktorú sa rozhodnem. Aké podmienky alebo výhody by som mala v PSS?

Michaela Melišová, Skalica

V PSS vám vieme ponúknuť špeciálne stavebné sporenie pre deti – Junior extra. Okrem vysokého zhodnotenia vkladov (úroková sadzba sporenia môže byť až 1,75 % ročne a spolu so štátnou prímou vám umožní zhodnotenie vkladov až o 3,26 % ročne), získate pri tomto sporení dve garancie. Bezplatnú extra istotu od PSS až do 10 000 € a zákonnú ochranu vašich vkladov do výšky 100 000 €. Ak dcéra uzatvorí sporenie predtým, než bude mať jeden rok, získate aj 100 % zľavu z poplatku za uzatvorenie zmluvy (v tarife JE). To je niekoľko dobrých dôvodov na to, aby ste jej začali sporiť čo najskôr. Odporúčame vám obrátiť sa na ktoréhokolvek z našich obchodných zástupcov, ktorý vám ochotne poskytne podrobnejšie informácie.

Vyplatenie štátnej prémie

Tento rok to bude šesť rokov, čo si u vás sporím. Nasporené peniaze chcem použiť na kúpu nového zariadenia do domu. V roku 2014 som však na účet stavebného sporenia nič nevložila. Neprídem o štátnu prímou?

Lucia Zajacová, Nitra

Nemusíte sa obávať, neprídete. Štátnu prímou získate za každý rok, v ktorom ste sporili. Ak ste v roku 2014 sporenie vynechali, nemá to žiaden vplyv na pripísanie prémie do budúcnosti (nezískate ju iba za rok 2014). Po šiestich rokoch sporenia už nemusíte dokladovať ani účel použitia. Nasporené peniaze, aj vrátane štátnej prémie, môžete použiť na čokoľvek.

Napište nám

Máte aj vy otázku súvisiacu so stavebným sporením v Prvej stavebnej sporitelni? Radi vám odpovieme, stačí sa spýtať.

Svoje otázky posielajte:

→ buď e-mailom na adresu doma@pss.sk,

→ alebo poštou na adresu Prvá stavebná sporitelňa (časopis DOMa), Bajkalská 30, P. O. Box 48, 829 48 Bratislava.

FARBA ALEBO TAPETA – TO JE OTÁZKA!

Možno sa už aj vo vašej domácnosti začína hovoriť o jarnom upratovaní. Vo väčšine prípadov to znamená, že treba maľovať alebo tapetovať. Každý zo spomínaných spôsobov „očisty“ má svoje silné aj slabé stránky. Ktorú cestu si zvolíte, ak steny v byte volajú po obnovení krásy?

Nasledujúce riadky by vám mohli pomôcť nájsť na túto otázku odpoveď. Kritériá, podľa ktorých by ste sa mali orientovať, je viac. Podme sa pozrieť na tie najdôležitejšie.

Čistota a hygiena

Spoločným menovateľom maľovania aj tapetovania je fakt, že hneď na začiatku je potrebné zbaviť steny nečistôt (prachu, pavučín, plesní). Predstava, že iba maľovanie zabezpečí nášmu bývaniu tú pravú čistotu, lebo iba pri maľovke „steny dýchajú“, už dávno neplatí. Aj tapety, ak si zvolíte správny druh, umožňujú stenám dýchať, prepúšťajú vodné pary, a navyše môžu byť aj umývateľné a odolné proti oderu. Takže ich pokojne môžete nalepiť na steny v kuchyni, kúpeľni alebo v detskej izbe. No ak máte doma fajčiarov či alergikov, zrejme dáte prednosť maľovaniu, pretože je menej prácne a môžete maľovať častejšie.

Aj cena zaväzí

Hoci je cena pri rozhodovaní tiež podstatným faktorom, aj tu v oboch prípadoch platí, že lacné nemusí byť dobré. Vyznať sa v širokej palete ponúkaných farieb nie je ľahké. Zvažovať treba nielen farebnú škálu, ale aj vlastnosti farby. Na trhu sú farby lacnejšie, od ktorých nič mimoriadne neočakávate, aj drahšie, od ktorých chcete niečo špecifické. Čím viac nárokov, tým vyššia cena. Samozrejme, ak budete potrebovať viacero náterov, prípadne aj špeciálny penetračný náter, ktorý funguje ako lepidlo a zvyšuje priliehavosť farby na starý podklad, alebo farby s rôznymi prímiesami (napríklad protiplesňové, umývateľné), potom treba rátať s vyššou cenou. Odborníci odporúčajú, aby ste všetky prípravky potrebné na maľovanie kupovali od jedného výrobcu. S tapetami je to rovnako. Klasické papierové tapety, ktoré sú rozmerovo nestále (vplyvom vlhkosti lepidla sa naťahujú) a môžu sa pri manipulácii trhať, sú najlacnejšie. Ak máte vyššie nároky, pri kvalitnejších tapetách musíte načrieť hlbšie

Ako často maľovať

Odborníci odporúčajú maľovať každých päť rokov. Niektoré miestnosti (napríklad detskú izbu, chodbu, kuchyňu) je však dobré maľovať i častejšie.

do vrečka. Pri porovnaní kvalitných tapet a kvalitných farieb vychádzajú tapety ako drahšie. Pri rátaní nákladov na maľovanie či tapetovanie nesmieme zabudnúť ani na pomôcky, ktoré budete potrebovať. Pri maľovaní sa oplatí investovať do nového maliarskeho valčeka, mriežky na stieranie, teleskopickéj tyče, na ktorú nastoknete rukoväť valčeka, maliarskej pásky, prípadne špachtle na nanášanie stierky alebo sadry, ktorou vyrovnáte nerovnosti podkladu. Určite budete potrebovať klasickú maliarsku štetku, aj jej užší variant na vymaľovanie rohov, kútov alebo priestorov za radiátorom. Pri tapetovaní sa nezaobídete bez štetky alebo valčeka, ktorým budete natierať lep, ani bez prítlačacieho valčeka alebo penovej hubky. Rovnako budete potrebovať i špachtľu, prípadne odstraňovač na staré tapety.

Uľahčíte si to

Pri maľovaní a tapetovaní je dôležité vytvoriť si dostatok voľného miesta – a to nielen v okolí stien, ale aj dverí a okien, ktorými budete

vetrať. Preto je potrebné nábytok vystaňovať, prípadne ho odsunúť do stredu miestnosti a prikryť fóliou. Tak, aby bol čo najlepšie chránený pred farbami a možno aj tapetami, ktoré z neznámeho dôvodu nebudú chcieť na stene či na strope držať. Aj pri tapetovaní, aj pri maľovaní je nutné dôkladne pripraviť podklad. Stena musí byť hladká, bez nerovností, ktoré by znížili kvalitu výsledného efektu. Niekoľko vrstiev starých náterov, masnota na povrchu, praskliny, nerovnosti, prach alebo iné nečistoty – s tým všetkým sa treba „pohrať“. Staré nátery je potrebné oškrabať a nerovnosti vyrovnáť tmelom alebo stierkou. Tú treba po zaschnutí zahľadiť brúsny papierom. Rovnako, ako farba neprekryje hrbole a praskliny, nerovnosti na stene stopercentne nezakryje ani tapeta. Maľovanie bytu zvládne vlastnými silami aj začínajúci domáci majster. Skúsenejší maliar vymaľuje byt alebo dom rýchlejšie ako ten, ktorý ešte nenadobudol dostatočnú prax. Odborník zväčša urobí i menej neporiadku. Užitočným pomocníkom je maliarska páska,

ktorou oblepíte zárubne, zásuvky, vypínače alebo lustre. Je to síce iba prípravná fáza, náročná na čas aj trpezlivosť, ale pri upratovaní zistíte, koľko námahy vám v konečnom dôsledku ušetrila. Po maľovaní totiž musíte upratať nielen „hrubú špinu“ (a tej býva požehnané), čaká vás aj čistenie menej dostupných miest. Každý „zlepšovák“ teda príde vhod. Tapetovanie je náročnejšia disciplína než maľovanie. Už aj preto, že pracovný postup si vyžaduje presnosť a zručnosť. Ak musíte strhávať staré tapety, môžete si pomôcť špeciálnymi nátermi na odstraňovanie starých tapiet. Zložitejšie je aj tapetovanie stropov, rohov či výčnelkov v stene. Ak tapetovanie zveríte odborníkom, rátajte s tým, že tapetári vás vyjdú viac ako maliari izieb.

Náš tip
 Pri kúpe tapiet si na etikete všimajte piktoqram – tzv. raport. Jeho súčasťou je číslo, najčastejšie je to 64, ale môže to byť aj 32, 40, alebo aj 0. Nula znamená, že pásy tapiet môžete lepiť bez akýchkoľvek posunov, každé iné číslo vás informuje o tom, po koľkých centimetroch sa vzor znova objaví. Čím vyššie číslo, tým viac odpadu.

Estetické i praktické

Nový dizajn vášho bývania má aj estetický a praktický význam. Farby dostať kúpiť v prakticky nekonečnom množstve odtieňov. Aj jednofarebnú stenu ozvláštňte aplikáciou originálnych šablón alebo vďaka efektu „tón v tóne“. O tom, ktorá farba vzbudzuje aké emócie, bolo už napísané pomerne veľa. No, samozrejme, nič nie je všeobecne platné, každá a každý z nás je iný, nastavený na iné vnímanie sveta okolo seba. Isté je, že ak sa vám vybraná farba po čase prestane páčiť, nie je problém vymaľovať hoci aj každý rok. Výrazne sa zmenili aj vlastnosti farieb. V ponuke špecializovaných obchodov sú i také farby, ktoré odrážajú svetlo, takže na osvetlenie miestnosti stačia aj žiarovky s nižším výkonom. Dostať kúpiť aj farby, ktoré neutralizujú škodlivé látky, preto sú vhodné na vymaľovanie detských izieb či priestorov, v ktorých sa pohybujú alergici. Estetické a praktické hľadisko súvisí i s kvalitou tapiet. Tapety už dávno nie sú tou nevkusnou výzdobou s čudnými geometrickými vzormi, ktoré sa lepili priamo na nerovný panel v najväčšom rozpuku panelovej bytovej výstavby. Práve naopak, v súčasnosti predstavujú ideálny

Kupujeme tapety

Pri kupovaní tapiet si vždy skontrolujte, či majú všetky rolky tapiet etikety s rovnakými výrobnými číslami. Aj malá zmena v čísle totiž môže znamenať badateľne odlišný farebný odtieň. Pokiaľ ide o množstvo, vždy rátajte s rezervou. Nielen preto, že pri tapetách s veľkým vzorom bude viac odpadu – nikdy neviete, kedy bude treba opraviť poškodenú tapetu. Na zabalenej tapete by ste mali nájsť piktogram, do akého prostredia je určená, ako a akým lepidlom ju lepiť.

spôsob, ako zútlučiť bývanie alebo napríklad administratívne priestory. Vyrábajú sa v širokom farebnom spektre, hladké, s plastickými vzormi, a na trhu nájdete i tapety, ktoré imitujú napríklad tehlovú stenu či rastlinné motívy. Oblíbené sú aj fototapety, ktoré bytu dodajú jedinečný vzhľad. Vinylové tapety, tapety pri výrobe ktorých bol použitý kvalitný textil, prípadne pieskovcové tapety (vysoká odolnosť) alebo drevené tapety (vyrobené z prírodnej dyhy európskych či exotických drevín) predstavujú nadstandard. Majú vysokú estetickú hodnotu

a aj obyčajnú izbu dokážu premeniť na luxusný priestor. Zvyčajne sa navyše vyznačujú aj trvácnosťou a odolnosťou. Ak sa ani po zväžení všetkých pre a proti neviete rozhodnúť, či budete maľovať alebo tapetovať, do úvahy prichádza ešte kompromisné riešenie, ktoré je v súčasnosti navyše aj veľmi obľúbené – zaujímavý vzhľad interiéru dosiahnete, ak na stenách skombinujete tapetu a maľovku.

Text: Oldřiška Luptáková
Foto: isifa/Shutterstock

môj dom
Predplatiť: predplati@jaga.sk | www.jaga.sk

len za
1,63€
v predajniach tlače

**Najštylovejší
časopis o bývaní**

*Množstvo inšpirácií a nápadov
v každom čísle*

JAR V ŠÁLKE

Máte doma nepotrebnú šálku, ktorú už nik nepoužíva, alebo vám z celého servisu zostala už iba jedna jediná? Máme pre vás tip, ako pre ňu môžete nájsť osobitú funkciu. Stačí do nej vysadiť jarné cibuloviny, ktoré skrášlia váš interiér.

MATERIÁL A POMÔCKY

- ✓ šálka
- ✓ hyacinty s cibulou
- ✓ zemina
- ✓ mach
- ✓ drevené dekoratívne predmety (krúžky z dreva, štipce, dekoratívne srdiečka)
- ✓ špagát
- ✓ tavná pištoľ s náplňou
- ✓ nožnice

AKO NA TO

- 1** Pripravte si šálku, hyacinty a zeminu. V tejto fáze by ešte kvety nemali byť rozkvitnuté. Presádzanie totiž predstavuje zásah do životného cyklu rastliny.
- 2** Cibule vložte do šálky tak, aby vytvárali súmernú kompozíciu. Dobré ich zasypete zeminou a trochu polejte. V prípade, že je zemina veľmi mokrá, ich polievať nemusíte.
- 3** Šálku očistite od zeminy a prichystajte si mach, ktorý zakúpite v kvetinárstve. Ak výsadbu realizujete v máji alebo neskôr, mach si môžete aj nazbierať.
- 4** Mach pred použitím navlhčíte (pomocou rozprašovača na vodu), vďaka tomu si dlhšie zachová sviežu zelenú farbu. Navrstvíte ho okolo cibúl tak, aby prekryl zeminu i časť cibúl.
- 5** Tavnou pištoľou prilepte na mach drevené dekoratívne prvky (napr. krúžky dreva odrezané z konárov) alebo ďalšie drobné dekorácie, ktoré budú ladiť s vašim aranžmánom.
- 6** Okolo šálky omotajte v niekoľkých vrstvách obyčajný špagát, ktorý aranžmánu dodá vidiecky nádych. Šálku potom stačí položiť na stôl, parapetnú dosku alebo do police, na miesto, kam chcete vnieť kúsok jarnej nálady.

TIP

Na výsadbu môžete okrem hyacintov použiť aj ďalšie cibuloviny – napríklad narcisy, tulipány, modrice, drobné iris či snežienky.

Text, foto a realizácia: Miroslava Maceková

BÝVAME S DOMÁCIMI MILÁČIKMI

Pes, mačka, trpasličí zajac, rybičky, had, leguán, papagáj. Aj títo priatelia zo zvieracej ríše s nami často žijú v dome či byte ako naši domáci maznáčikovia. Prinášame vám niekoľko rád, ako zariadiť spoločnosť tak, aby sa nezmenilo na „boj kto z koho“.

Zviera by sa malo v byte cítiť isto a bezpečne. A my by sme mali mať postarané o čo najjednoduchšiu údržbu interiéru. K tomu môže prispieť aj výber správnej podlahy. Z hygienických dôvodov sú menej vhodné koberce a behúne. Laminátové podlahy sú zase pre zvieracie labky príliš klzké a môže sa na nich viriť prach a chlpy. Medzi vhodnejšie materiály, ktoré sú ľahko umývateľné, teplé a odolné voči zvieracím pazúrikom, patrí linoleum, vinyl, ale aj drevo. Ak sa rozhodnete pre kachličky, počítajte s tým, že sa sice ľahšie udržiavajú, ale tepelný komfort daného priestoru môže byť s nimi nižší.

Pelechy, postieľky, škrabadlá

Keďže zvieratko sa stáva členom domácnosti, mali by sme mu dopriať miesto, ktoré mu poskytne dostatok pokoja a bezpečia. Takým

je zväčša pelech, resp. ležovisko. Môže byť vyrobené z rôznych materiálov a mať však akékoľvek tvary, pri správnom výbere sa však z neho môže stať aj estetický doplnok interiéru.

Materiály na ležoviská

- ✓ klasické látky – nízka cena, ale kratšia životnosť
- ✓ polyester – vysoká odolnosť, pevnosť, trvácnosť, jednoduchá údržba
- ✓ eko koža – luxusný vzhľad, ľahká údržba, ale nižšia trvácnosť než koža či kvalitná koženka
- ✓ alcantara – elegantný materiál (zväčša ho poznáme zo sedadiel v automobile), zložitejšia údržba, kratšia životnosť
- ✓ semiš – luxusný vzhľad, údržba pránim, kratšia životnosť

Výber vhodného materiálu ležoviska závisí aj od plemena psika, ktorého chováme (nemecká doga určite potrebuje odolnejší materiál než yorkshirský teriér). V každom prípade je však výhodné, ak je potah pelechu odnímateľný a je možné ho prať v práčke. Ako určiť správnu

veľkosť ležoviska? Ak pes leží, z každej strany pripočítajte 10-15 cm, tak získate približnú predstavu o potrebnej veľkosti pelechu. No keďže tento prepočet nemusí byť úplne presný (niektoré zvieratko spí schúlené do kľbka, iné natiahnuté), veľkosť pelechu prispôbte jeho individuálnym potrebám. Pri chove mačky nezabúdajte na to, že mačka obľubuje vysoko položené miesta. Najviac sa jej bude páčiť, ak jej pripravíte ležovisko napríklad na plošine špeciálneho mačacieho stromu. A v prípade, že strom bude obalený sisalovým alebo kokosovým špagátom, poslúži aj ako škrabadlo. Mačka tak na brúsenie pazúrikov nebude musieť použiť nábytok či koberec.

Predchádzajte pohromám

Mačky sú mimoriadne zvedavé a rady pozorujú dianie za oknom. Láka ich poletujúci hmyz a vtáčiky a keďže lovecký pud nie je celkom možné potlačiť, môžu nechtiac vypadnúť. Okná a balkón treba preto pre istotu dôkladne zabezpečiť sieťkami či mrežami. Aj mnohé rastliny, ktoré bežne pestujeme v domácnosti,

sú pre mačky jedovaté. Asparágus, azalka, africká fialka, antúria, begónia, cyklamén, difenbachia, fikus, filodendron, krotónovec, kaktusy, vianočná hviezda, svokrine jazyky, trňová koruna alebo vianočná hviezda by mali z mačacieho zorného uhla určite „zmiznúť“.

Akú misku zvolíť?

Pre zdravie nášho maznáčika je dôležité nielen to, čo konzumuje, ale aj „ako“. Najmä veľké plemená psov dokážu svoju porciu zjesť neuveriteľne rýchlo. To je pre ich tráviaci trakt veľmi škodlivé, pretože tak narastá riziko nadýmania a bolesti žalúdka. Vyrovnat sa s týmto problémom pomáhajú takzvané „protihltacie“, resp. „spomalovacie misky“. Ich dno sa podobá na malé plastické bludisko, v chodbičkách ktorého sa potrava hľadá ťažšie. Vďaka týmto špeciálnym miskám sa konzumácia potravy spomaluje až päťnásobne a pes tak nemôže rýchlo zjesť všetko to, čo „má na tanieri“. V ostatnom čase sa čoraz častejšie, najmä pre väčšie plemená psov, využívajú vyvýšené stojany s miskami na krmivo, prípadne držiaky na misky. Na niektorých stojanoch a držiakoch sa dá nastaviť aj výška umiestnenia misiek. Vďaka tomu šetríme zvieratám platničky a kĺby predných končatín. Dizajn stojanov a misiek prispieva k tomu, že sú zaujímavou

súčasťou interiéru. Z praktického hľadiska je vhodné doplniť „stravovací kútik“ aj podložkami pod misky. Sadu komponentov, ktoré súvisia s kŕmením, dotvárajú automatické kŕmidlá. Zabezpečia regulované množstvo krmiva alebo stálu hladinu vody v miske. Ak chováte viac zvierat, investujte do automatu, ktorý prečíta mikročip zvierata a podľa toho otvorí alebo neotvorí prístup ku krmivu (zabraňuje prejedaniu zvieratka).

WC pre zvieratá

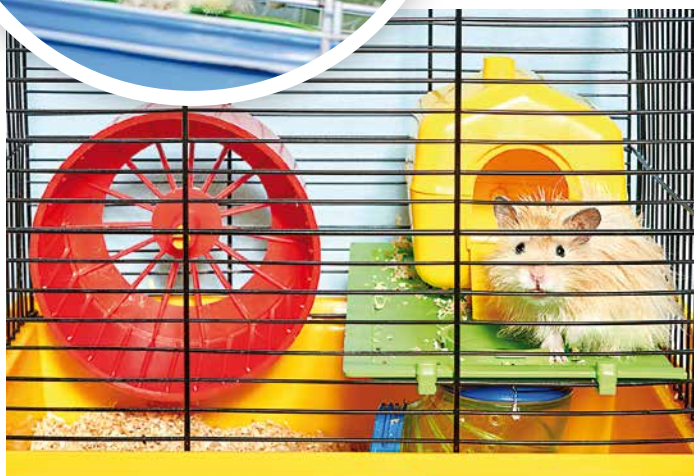
Mačky žijúce v interiéri potrebujú toaletu. V súčasnosti existujú dva typy mačacích WC – otvorené a kryté. Otvorené mačacie WC tvorí plastová miska, do ktorej sa nasype podstielka. Výhodou tohto systému je nízka cena, jednoduchá údržba a možnosť využitia aj pre väčšie mačky. Naopak, mínusom je, že exkrementy vidno a cítiť (zápachu je možné predchádzať výberom vhodnej podstielky a údržbou) a mačka pri zahrabávaní vyhadzuje stielko mimo misku. Nevýhodou je aj menej atraktívny dizajn a potreba umiestniť toaletu do menej využívaných priestorov obydľia. Kryté mačacie WC má nad plastovou miskou vysoký plastový odnímateľný vrchnák, pripomína

skôr psiu bídu. Pri tomto type sú nevýhody otvoreného WC eliminované, no cenou za to je zhoršený prístup pri čistení toalety a vyššia nákupná cena tohto systému. Pre veľké mačky je tento typ toalety nevhodný. Možno ste v zábavných programoch zachytili spot, v ktorom mačka využíva ľudské WC. Ak budete mať dostatok trpezlivosti, môžete na tento variant naučiť aj vašu mačku. Stačí, ak si zaobstaráte sadu špeciálnych mačacích záchodových dosiek s otvormi rozličných veľkostí, ktoré sa položia na normálnu WC dosku. Keď už mačka dokáže vyskakovať na WC dosku a balansovať na nej, treba mačaciu WC dosku postupne meniť. Začína sa od tej s najmenším otvorom, s malým množstvom steliva, približne po 2 týždňoch sa doska vymení za inú, s väčším otvorom. Ak všetko pôjde dobre, mačka by sa počas 8 týždňov mala naučiť vykonávať potrebu na ľudskom WC. Samozrejme, nie každá, pretože mačky sú mimoriadne tvrdohlavé a na tento experiment nemusia pristúpiť. V prípade úspechu tento systém prináša domácnosti výhodu lepšieho udržiavania čistoty a ekologickosť (nie je potrebné kupovať podstielku).

PRE MALÉ ZVIERATKÁ

Okrem psov a mačiek s nami v domácnosti najčastejšie bývajú škrečky, morčatá, fretky, trpasličie kráľičky alebo vtáky. Každé z týchto zvierat má špecifické potreby, preto sa podme aspoň vo všeobecnosti pozrieť na to, čo by v ich domovoch nemalo chýbať.

Klietka alebo akvárium?

Mnohé hlodavce si postupne zvyknú na rôzne zvuky v domácnosti. Prestanú sa báť a môžeme ich umiestniť aj do rušnejších častí domácnosti. Keďže niektoré sú aktívne cez deň a v noci spia – napríklad morské prasiatka –, ich domčeky môžeme situovať aj do miestnosti, kde spíme. Výhodou

klietky je, že svojich obyvateľov chráni pred inými zvieratami (napríklad, ak je v domácnosti mačka či pes) a zároveň do nej preniká čerstvý vzduch. Nevýhodou je nižšia stabilita a vypadávanie steliva z klietky. Tieto mínusy akvárium síce nemá, no manipuluje sa s ním ťažšie a je pri ňom potrebné zabezpečiť prekrytie hornej časti (napríklad mriežkou). Negatívom je aj horšia cirkulácia vzduchu.

Radosť zo štebotania

Prakticky v každom byte, aj v tom menšom, je možné chovať vtáky. Samozrejme, ak dodržíme základné predpoklady. Klietka by mala byť umiestnená na svetlom mieste, bez prievanu, v takej výške, aby vtáky mali prehľad o svojom okolí. Teplota v miestnosti by mala byť stabilne okolo 20 °C a klietka by mala byť dostatočne priestranná. Z hľadiska tvaru sú viac než guľaté klietky vhodné tie hranaté. Vtáky potrebujú denne čerstvú vodu a krmivo, takže klietka by mala byť dobre ovládateľná aj z tohto hľadiska. Je výhodné, ak má klietka dvojité dno. Pod pevným roštom sa zväčša nachádza mobilná zásuvka, ktorá by sa mala dať ľahko vybrať a vyčistiť. K udržiavaniu čistoty okolitého priestoru pomôže jednoduchý trik. Stačí, ak drôty v spodnej časti klietky prepletieme pásom plastu, ktorý obmedzí vyhadzovanie

krmiva alebo rôznych nečistôt z klietky. Kvalitné klietky síce nie sú lacné, ale treba si uvedomiť, že vták v nej strávi celý život a klietka bude súčasťou nášho domova niekoľko dlhých rokov.

Text: Oldřiška Luptáková
Foto: isifa/Shutterstock

KOPAČKY VYMENIL ZA OBLEK

Bolo to pred ôsmimi rokmi, keď sa upísal spolupráci s obchodnou sieťou Prvej stavebnej sporiteľne. Stal sa jedným z tisícky jej obchodných zástupcov. Uzatváral zmluvy o stavebnom sporení, úverové zmluvy, poisťky. Dnes je jej územným riaditeľom.

„Moja futbalová kariéra v susednom Rakúsku sa chýľila ku koncu a tak som sa obzeral po nejakej serióznej práci. Vďaka kamarátom z PSS som sa stal takzvaným tipérom. Nie, nehádal som výsledky zápasov, ale obchodným zástupcom PSS som posúval tipy na ľudí, ktorí potrebovali pomocť s financovaním bývania,“ začal svoj príbeh muž s futbalovým menom Mário Kubík. Zanedlho, keď prenikol do podstaty fungovania stavebného sporenia, sa rozhodol, že definitívne zavesí kopačky na klínce a vymení ich za oblek bankára. Stal sa obchodným zástupcom najsilnejšej stavebnej sporiteľne na trhu.

Postupne až na vrchol

Mário Kubík z Varína pri Žiline je klasický príklad toho, ako sa niekto, kto veľmi chce, dokáže vypracovať z pozície externého spolupracovníka až na riaditeľa. V jeho prípade v tom bola veľká dávka vôle, schopnosť učiť sa nové veci a snaha robiť veci lepšie. Veď ako inak by sa z pozície finančného sprostredkovateľa, ktorý tipmi na potenciálnych klientov pomáhal obchodným zástupcom PSS, prepracoval až na post územného riaditeľa? Dnes má na starosti tím ľudí pôsobiaci na rozsiahlom území okresov Bytča, Kysucké Nové Mesto a v časti Žiliny.

V regióne vidí potenciál

„Nerobím rozdiel medzi tými, ktorí potrebujú úver, alebo uvažujú len nad sporením. Snažím sa klientom pomáhať komplexne. Niekto sa chce najskôr dôkladne pripraviť na veľkú investíciu. Ďalší potrebuje investovať hneď. Tretí sa chce zabezpečiť pred neočakávanými udalosťami. Štvrtý sa postupne rozhodne pre všetky možnosti a piaty ich potrebuje hoci aj naraz,“ hovorí muž, ktorý v okolí Žiliny vidí veľký potenciál. Priebežne tu vzniká množstvo pracovných príležitostí a ľudia, ktorí sem za nimi prichádzajú, potrebujú bývať. Záujem je najmä o výstavbu, prípadne prestavbu rodinných domov, ale aj o kúpu bytov, hlavne tých menších. Ako problematická sa javí skutočnosť, že banky vyžadujú zabezpečenie hypotekárneho úveru nehnuteľnosťou, ktorú mladí ľudia zvyčajne nemajú. A to je šanca pre ponuku od PSS. „Sporiaci klient si u nás môže požičať až do 50 000 eur, aj bez tohto

Mário Kubík

druhu zábezpeky. A to je silný argument,“ pokračuje M. Kubík s tým, že tento typ úveru nájde vynikajúce uplatnenie aj v nadchádzajúcich mesiacoch.

Našou úlohou je...

Národná banka SR totiž pripravila ďalšie sprísnenie poskytovania hypotekárnych úverov. V praxi to znamená, že väčšina úverov dosiahne maximálne 80 % z hodnoty kupovanej nehnuteľnosti. Zvyšok si bude musieť občan dofinancovať z vlastných úspor alebo prostredníctvom spotrebiteľského úveru. „Je na nás, aby sme klientom vysvetlili, že najvýhodnejšou alternatívou na dofinancovanie zvyšku, ktorý už nepokryje hypotéka, je úver na financovanie bývania od PSS. Má podobné parametre ako iné spotrebiteľské úvery, akurát môže byť vyšší, doba jeho splatnosti je dlhšia a úroková sadzba nižšia. Výsledkom je podstatne nižšia mesačná splátka. A to je to, čo klientov zaujíma najviac,“ vysvetľuje M. Kubík a dodáva, že ho tešia nielen tí klienti, ktorým pomohol k novému alebo lepšiemu bývaniu, ale aj tí, ktorí

Obchodný zástupca: **8 rokov**

Na práci pre PSS sa mu páči: **...že môže pomáhať iným a zároveň aj svojej vlastnej rodine**

Záľuby: **futbal, ku ktorému vedie aj svojich troch synov**

Kontakt: **0918 716 864**

Email: **mario.kubik@fopss.sk**

sa na budúcnosť naozaj seriózne pripravujú. Príbeh takejto rodiny nájdete v nasledujúcom vydaní DOMa. Dočítate sa v ňom o rodičoch, ktorí uzatvorili zmluvy o stavebnom sporení nielen pre seba, ale aj pre päť svojich detí. A hoci už dnes vďaka stavebnému sporeniu z PSS bývajú vo vynovenom rodinnom dome, naďalej zodpovedne pokračujú v sporení na všetkých zmluvách. Presne vedia, prečo to robia.

Text: Robert Juriš

Foto: Miro Pochyba

BYT ZMENENÝ NA NEPOZNANIE

Väčšina z nás sníva o veľkej kúpeľni s oknami. No ak nebývame v rodinnom dome alebo v novostavbe, na priestranú a presvetlenú kúpeľňu môžeme zväčša zabudnúť. Avšak ani pri staršom panelákovom byte nie je všetko stratené! Najmä, ak sa pri jeho rekonštrukcii mení i dispozičné riešenie.

A práve byt, ktorý prešiel takouto zaujímavou premenou, sme navštívili nedávno na Laboreckej ulici v Humennom. Nachádza sa na Sídlišku III, v klasickej panelovom dome postavenom v polovici 70. rokov. Majiteľ bytu Karol Maturkanič tu žije od detstva. Keď sa jeho rodičia presťahovali do vedľajšieho bytového domu, rozhodol sa pôvodný rodičovský byt zrekonštruovať. A zmenil ho naozaj na nepoznanie...

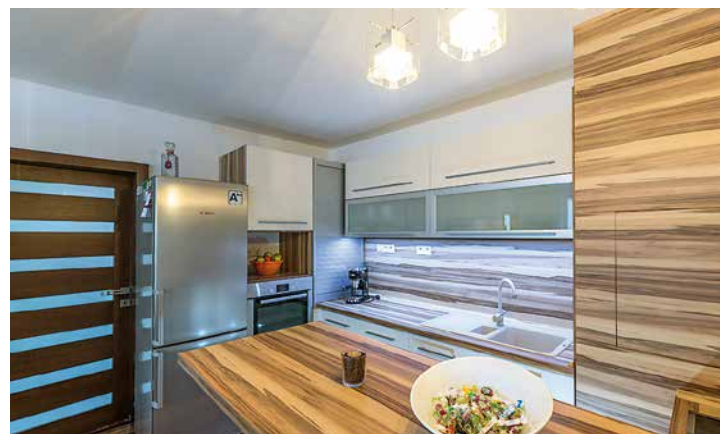
Úplne nový byt

„Rodičom som kúpil menší byt v susednej bytovke a tento som prerobil tak, aby vyhovoval našim predstavám,“ víta nás u seba doma Karol Maturkanič, ktorý v byte žije s priateľkou Nikolou. Trojizbový byt s rozlohou 68 m² prešiel síce obnovou len minulý rok, ale prerábka predchádzala poctivá príprava. „Vopred som nakúpil sanitu, obklady, plávajúce podlahy, aj kúpeľňovú zostavu. Keď sme začali rekonštruovať, mali sme teda už s čím pracovať,“ hovorí majiteľ a vysvetľuje, že v pôvodnom byte vyzeralo všetko úplne inak. „Pôsobí to prirodzene, a pritom je tu vlastne všetko naopak. Keby ste navštívili niektorý susedný byt, alebo by ste si pozreli staršie fotky tohto bytu, ani by ste to tu nespoznali,“ tvrdí a my mu musíme dať za pravdu, pretože vzápätí nám susedia dovolili nahliadnuť do bytu, v ktorom sa dispozícia ešte nemenila.

Priečka preč!

Hlavnú časť vnovoreného bytu tvorí obývacia izba prepojená s kuchyňou. Na mieste, kde je dnes kuchyňa, bola kedysi kúpeľňa. Od obývacej izby ju pôvodne oddeľovala chodbička a priečka. Nenosnú deliacu priečku majiteľ tohto bytu vybúral. Získal tak veľký otvorený priestor, presne taký, aký v súčasnosti obľubujú mladí ľudia, ktorí sa sťahujú do novostavieb. „Na začiatku sme mali úplne inú predstavu. Pôvodne to mal byť štandardný byt, v stene sme chceli len urobiť otvor a vybudovať tam barový pult. Odborníčka nás však upozornila na možnosť takéhoto riešenia. Napokon sme sa teda rozhodli inak,“ vysvetľuje Karol Maturkanič a hneď dodáva, že neolutovali. Vďaka odvážnemu rozhodnutiu získali moderný presvetlený interiér. „Hoci nám pomáhala dizajnérka, farby a materiály sme si vyberali sami,“ upresňuje majiteľ. „Nechceli sme použiť výrazné farby, radšej

„Býva sa nám tu dobre. Mne iste aj vďaka tomu, že som sa tu narodil.“

sme zvolili neutrálne béžové odtiene." Podlahy v oboch častiach prepojeného priestoru, pracovné dosky v kuchyni, ale i konferenčný stolík či skrinka pod televízorom sú dokonale zladené – kompaktný dojem priestoru dodáva jednotný drevený dezén, ktorý je na nich použitý. Útulnú atmosféru dotvárajú obklady stien z imitácie svetlého kameňa a pohodlná „L-ková“ sedačka, pri ktorej bolo hlavným kritériom nielen to, aby ladila k interiéru, ale aj to, aby bola ľahko udržiavateľná.

Drobná extravagancia

Napriek tomu, že sa mladý pár chcel vyhnúť použitiu výrazných farieb, čosi v interiéri predsa len žiari farbami. V sadrokartónových podhladoch, ktoré strop znížili o 6 cm, je totiž zabudované LED podsvietenie. A nie hocijaké. „Mení farbu a ovláda sa diaľkovým ovládaním. Najmä večer farby krásne vyniknú. Nezapíname ho však vždy – väčšinou využívame klasické svetlá,“ vysvetľuje majiteľ a jedným dychom upozorňuje, že svietidlá, ktoré vidíme teraz, sú iba dočasným riešením. Čoskoro by ich mali nahradiť nové lustre. LED podsvietenie si však majitelia obľúbili aj v iných miestnostiach – nájdeme ho aj v kúpeľni i na kuchynskej linke. Tam však už farbu nemeni.

Kúpeľňa s oknom

Majiteľ bytu má spomienky na priebeh rekonštrukcie, ktorá trvala celkovo mesiac a pol, ešte stále v živej pamäti. „Na nejaký čas, kým prebiehali najhrubšie práce, sme sa museli odsťahovať do garsónky. Nedalo sa tu bývať. No aj keď sme sa sem prístahovali, ešte mesiac sme fungovali bez kuchynskej linky,“ hovorí. Vďaka architektonickej invencii a vynaloženej práci však v byte vznikla aj skutočná vzácnosť,

akú v panelákoch obyčajne nevidno – kúpeľňa s oknom. Miestnosť, v ktorej sa pôvodne nachádzala kuchyňa, nie je sama osebe veľká (má 9,45 m²). No ako nevelká pôsobí len vtedy, keď sa v nej nachádza klasická kuchynská linka a jedáľenský stôl. Po vyprázdnení priestoru a rekonštrukcii tu vznikol veľkorosý priestor pre kúpeľňu. Priestrannosť kúpeľne podčiarkujú aj čisté línie, ktoré sa majiteľom podarilo v tejto miestnosti uchovať a béžovo-hnedá farebná kombinácia. O takejto kúpeľni veru sníva ne jeden obyvateľ paneláku.

Spáľňa a pracovňa

Ďalším bonusom rekonštrukcie je množstvo úložných priestorov, ktoré v byte vznikli – na mieste pôvodnej špajze je teraz napríklad veľká rolldorová skriňa. Aby byt nadobudol svoju súčasnú „uhladenú“ podobu, bolo potrebné na pôvodné nerovné, hrboľaté steny naniest stierku a steny vyrovnať. Jedinou miestnosťou, ktorá neprešla výraznejšou rekonštrukciou, je spáľňa. V tejto izbe sa prerábala iba elektrina v jednej zo stien a v stropce. Pôvodné vstavané skrine, ktoré tu zostali, však už čoskoro čaká renovácia – majitelia na nich vymenia dvere za nové. Aj napriek tomu, že spáľňa nebola rekonštruovaná a nachádza sa tu i pôvodná podlaha, ani táto miestnosť nie je so zvyškom bytu v nesúlade. Opäť sa tu totiž objavuje kombinácia dreva, kovu a zemitých farieb. Jednu zo stien majitelia navyše oživilí tapetou. A čo tretia izba? Bývalá detská izba, do ktorej sa, rovnako ako do spálne, vchádza z obývačko-kuchyne, dnes slúži ako pracovňa a ako domáci „minisálón“ pani Nikoly, ktorá v ňom robí gélové nechty. A čo je zaujímavé, aj tu nájdeme sadrokartónové podhlady. Tieto však vytvoril ešte pred 15 rokmi majiteľ bytu, a na rozdiel od podhládov v obývačke majú zložitejšiu geometrickú štruktúru.

Ako na financovanie

Rovnako, ako sa Karol Maturkanič pripravoval na samotnú rekonštrukciu, nič nenechal na náhodu ani v oblasti financovania. V PSS má uzatvorenú zmluvu o stavebnom sporení od roku 1995 a dva roky pred rekonštrukciou na nej aktívne sporil. Sporiteľmi sú aj ostatní členovia jeho rodiny. Časť rekonštrukcie rodičovského bytu financoval z vlastných finančných prostriedkov, na zvyšok si zobral úver od PSS so založením nehnuteľnosti, s dobou splatnosti 6 rokov.

Kráľovstvo Žofrého

Pracovňa a presklený balkón sú kráľovstvom kocúrika Žofrého. Na balkóne, ktorý sa pýši elegantnou podlahou z imitácie žuly, má 6-ročný Žofré svoju preliezačku-škrabadlo. Z neho rád pozoruje okolitý svet. „Balkón sme dali zaskliť najmä kvôli nemu. Pôvodne sme snivali skôr o francúzskych oknách, ktoré by interiér ešte viac presvetlili. No v tom čase už bol dom zateplený, preto to nebolo možné. Našťastie sa aspoň dajú všetky sklá stiahnuť na jednu stranu.“ Presklenie má ale aj ďalšie výhody. Keďže byt je otočený na juhozápad a je slnečný,

keď sa v chladnejších dňoch slnko opiera o sklo, majitelia môžu pokojne stiahnuť kúrenie na minimum. Bývanie v tomto byte si mladý sympatický pár nevie vynachváliť z mnohých spomenutých dôvodov. Všetko to úsilie a práca teda napokon stáli za to. „Býva sa nám tu dobre a zatiaľ sa nikam inam nechystáme,“ s úsmevom sa s nami lúči spokojný pár z Humenného.

Text: Lenka Krištofová
Foto: Miroslav Pochyba

Veronika Doničová
Obchodná zástupkyňa PSS, Humenné:

„Klient si na zmluve aktívne sporil dva kalendárne roky pred rekonštrukciou. Približne 15 % potrebných financií mal nasporené, zvyšok financoval prostredníctvom úveru so založením nehnuteľnosti. Stačilo, aby ako klient PSS zdokladoval príjem, dokonca k tomu nepotreboval ani ručiteľa. Vďaka metráži bytu mohla byť cena nehnuteľnosti stanovená na základe cenovej mapy. Nebolo teda nutné dávať vypracovať ani znalecký posudok, čo klientovi ušetrilo ďalšie peniaze.“

VYHRAJTE TABLET!

V súťaži časopisu DOMa môže teraz jeden alebo jedna z vás vyhrať tablet značky **Lenovo**.

Ideálny spoločník na cesty, obľúbený pomocník pre študujúcu mládež, ale aj pre pracovne vyťažených ľudí. Vďaka nemu rýchlo vybavíte maily, zapíšete si krátke poznámky, prehráte video alebo film, skontrolujete, čo je nové na sociálnych sietach... ale nájdete tu i množstvo ďalších praktických funkcií.

AKO SA ZAPOJIŤ DO SŤAŽE?

Je to jednoduché!

1. Prostredníctvom AppStore alebo Google Play si do telefónu alebo tabletu stiahnite mobilnú aplikáciu DOMa.
2. Aplikáciu otvorte, kliknite na DOMa 1/2017 a na strane 31 si prečítajte súťažnú otázku.
3. Správnu odpoveď pošlite **do 15. apríla 2017** mailom na adresu **doma@pss.sk** alebo poštou na adresu: **Časopis DOMa, Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., P. O. BOX 48, 829 48 Bratislava.**
4. K odpovedi nezabudnite priložiť adresu, na ktorú vám máme výhru doručiť.
5. Meno jedného výhercu či výherkyne oznámime v DOMa 2/2017.

Niečo navyše:

V elektronickej verzii časopisu nájdete aj rozšírené fotogalérie, panoramatické zábery, videá alebo odkazy na zaujímavé linky.

TIP pre vás

Uľahčíte si cestu k súťažnej otázke naskenovaním QR kódu, ktorý vás nasmeruje priamo k mobilnej aplikácii DOMa.

Do súťaže o kávovar z DOMa 4/2016 sa zapojilo 59 súťažiacich. Všetky odpovede, ktoré nám bolo doručené do redakcie, boli správne. Spomedzi nich sme výzrebovali výhercu – **Peter Feja zo Bzín**. Srdečne gratulujeme.

	sútok viacerých riek	pulzujú		priloží k niečomu	plochá šnúra na lemy	obojživelník s klepetami	abvolt (zn.)	vššok, kopec	učebná látka	tibetské zviera	Ústavný súd (skr.)		prudký záchv	praskli
skratka staršieho			renovujú									cicavec z pralesa		
2			nevzal si									na tomto mieste		
horná časť jelenieho parohu							elegantne (hovor.)				súmrak		meno Mateja	
získam za peniaze						zázrak	tekvice			sála, po nemecky	dostávala modrú farbu		žľab pre dobytok	
OPERÁK, SAAL	inakšie	solmizačná slabika			3									
		vojenská jednotka			popruh									
zrak				1 000 kg					súhlas				pohli	biblický staviteľ archy
				prezývka amerického vojaka					opytovacie zámno					
1								spojka				EČV okr. Humenné		
								značka antimónu				značka india		
veliteľ kozákov							zrazením zabilo							
chromý							4							

(Tajnička), pustite sa do toho s PSS Správne znenie tajničky posielajte poštou na adresu DOMa, JAGA GROUP, s. r. o., Lamačská cesta 45, 841 03 Bratislava 42 alebo e-mailom na doma@jaga.sk do 15. 4. 2017 (v e-mailech nezabudnite uviesť aj vašu poštovú adresu). Na troch výhercov čaká ročné predplatné časopisu Tvorivé bývanie. Za správnu tajničku z časopisu DOMa 4/2016 získavajú ročné predplatné časopisu Tvorivé bývanie Jana Belicová z Lopašova, Michal Uličný z Liptovského Mikuláša a Andrea Ondrejková zo Slepčian. Srdečne gratulujeme.

ODMENA K ÚVERU

vrátíme vám
až **15** splátok

Získajte špeciálnu odmenu! Za riadne splácanie úveru vám vrátíme až pätnásť splátok, čo môže byť aj viac ako 11 000 €.

Meníme vaše bývanie na domov.

Infolinka: 02/58 55 58 55

Viac na www.pss.sk

PRVÁ STAVEBNÁ
SPORITEĽŇA

Podmienky nároku na odmenu: platí pre medziúver s konštantnou splátkou, ktorý je splácaný riadne a včas a nebude predčasne splatený. Za každé 2 roky splácania úveru vám dáme odmenu vo výške 1 splátky. Podrobnejšie informácie o podmienkach nájdete na www.pss.sk. Reprezentatívny príklad: Úver na bývanie bez predchádzajúceho sporenia (mediúver) vo výške 170 000 €. Celková doba splatnosti je 30 rokov (360 splátok). Počas prvých 17 rokov a 2 mesiacov (fáza medziúveru) je mesačná splátka 781,13 €, čo zodpovedá úrokovej sadzbe 3,19 % p. a., ktorá je fixná na 5 rokov. Nasledujúcich 12 rokov a 10 mesiacov (fáza stavebného úveru) je mesačná splátka 781,13 €, čo zodpovedá úrokovej sadzbe 2,9 % p. a., ktorá je fixná počas celej fázy stavebného úveru. Spotrebiteľ zaplatí celkovo 283 807,78 €, RPMN vo fáze medziúveru je 3,30 %, RPMN vo fáze stavebného úveru je 2,90 %. Suma poplatkov zahrnutá do celkových nákladov spotrebiteľa je 1 230,30 € (zahŕňa poplatok za spracovanie úveru, pomernú časť poplatku za uzatvorenie zmluvy o stavebnom sporení, poplatok za povolenie vkladu práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností a odhadovaný priemerný poplatok za znalecký posudok). Po úplnom splatení úveru a splnení podmienok má klient nárok na odmenu vo výške 11 716,95 € (15 splátok x 781,13 €).